

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. B. IR SEESAM INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. 242-363
Vilnius

Lietuvos bankas gavo A. B. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *Seesam Insurance AS*, vykdančios veiklą per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą dėl atsisakymo išmokėti draudimo išmoką pagrįstumo.

N u s t a t y t a:

2017 m. vasario 7 d. sudarytos draudimo sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – draudimo sutartis) pagrindu draudikas apdraudė R. B. ir jo šeimos narius (A. B., L. B., T. B.) draudimu nuo nelaimingų atsitikimų. Draudimo sutartis buvo sudaryta, vadovaujantis Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų taisyklių Nr. 010 (2015 m. kovo 31 d. redakcija) (toliau – Draudimo taisyklės) nuostatomis ir bendrosiomis draudimo sutarties sąlygomis.

2017 m. balandžio 27 d. draudikas gavo pareiškėjos pranešimą, kuriame buvo nurodyta, kad 2017 m. balandžio 21 d. Kėdainių arenoje apdraustasis T. B. futbolo varžybų metu, kovodamas dėl kamuolio, patyrė dešinės kojos kelio traumą. 2017 m. gegužės 5 d. draudikas, išanalizavęs gautą informaciją, informavo pareiškėją, kad, vadovaudamasis Draudimo taisyklėmis, neturi teisinio pagrindo mokėti draudimo išmokos dėl 2017 m. balandžio 21 d. įvykio.

Pareiškėja ginčija draudiko sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką dėl jos sūnaus, apdrausto draudimu nuo nelaimingų atsitikimų, patirto kūno sužalojimo. Remiantis draudimo žalos bylos administravimo duomenimis, pareiškėjos sūnus kūno sužalojimą patyrė 2017 m. balandžio 21 d. vykusių futbolo varžybų (Kėdainių „Nevėžis“ ir Alytaus DFK „Dainava“), kurias organizavo Lietuvos futbolo federacija, metu. Pareiškėja kreipimesi dėl ginčo nagrinėjimo pabrėžė, kad jos sūnus žaidžia futbolą, tačiau yra mėgėjas, o ne profesionalas. Tačiau draudiko atsisakymas mokėti draudimo išmoką grindžiamas ne aplinkybe, kad sužalojimą patyręs asmuo priklauso mėgėjų ar profesionalų lygai, o tuo, kad sužalojimai buvo patirti sporto varžybų, organizuotų sporto šakos federacijos, metu. Draudikas atsiliepime į pareiškėjos prašymą papildomai paaiškino, kad draudimo apsauga dėl apdraustųjų kūno sužalojimų, patirtų ne sporto varžybų ar treniruočių, organizuotų sporto organizacijų, sporto mokyklų ar sporto šakų federacijų ir pan., metu, galioja nepaisant to, ar asmuo yra profesionalus sportininkas ar žaidžia mėgėjų lygoje, kūno sužalojimą apdraustasis gali patirti tiek buityje, tiek leisdamas laisvalaikį.

Pasak draudiko, Draudimo taisyklėse įtvirtinta nuostata standartinės draudimo nuo nelaimingų atsitikimų draudimo sutarties atveju neprisiimti draudimo rizikos dėl kūno sužalojimų, patirtų per sporto varžybas ar treniruotes, yra nulemta protingo rizikos valdymo, tai yra neatsiejama draudimo veiklos dalis. Draudiko vertinimu, tokio pobūdžio varžybų ar treniruočių metu gaunamas itin didelis fizinis krūvis, yra didelė tikimybė patirti rimtų traumų ir sužalojimų (per paskutinius 12 mėnesių draudiko standartinių draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sutarčių be didesnės rizikos įvykių dažnis yra 6,4 proc., o su įtraukta sporto rizika – 15,9 proc.). Draudikas nurodė, kad, jeigu draudėjas informuotų, kad apdraustas asmuo dalyvauja varžybose bei treniruotėse, ir pageidautų, kad draudimo apsauga galiotų ir jų metu, ši sąlyga

draudėjo ir draudiko galėtų būti aptarta individualiai ir turėtų būti įtraukta į draudimo sutarties papildomas sąlygas (didesnės draudimo rizikos prisiėmimas atitinkamai sąlygoja ir didesnę draudimo įmoką). Šiuo nagrinėjamu atveju draudikas mano pagrįstai atsisakęs mokėti draudimo išmoką dėl apdraustojo T. B. sužalojimo, patirto futbolo varžybų, organizuotų Lietuvos futbolo federacijos, metu.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija), 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas iš esmės kyla dėl draudimo sutartimi nustatytų draudiko įsipareigojimų apimties, sutarties sąlygų aiškinimo ir taikymo.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atskirtimų pagrindų, pažymėtina, kad pareiškėja iš esmės teigia, kad ji draudiko nebuvo informuota, kad reikia papildomai pasirinkti sporto riziką, norint, kad draudimo nuo nelaimingų atsitikimų apsauga galėtų jos futbolą žaidžiančiam sūnui. Pareiškėjos teigimu, ankstesniais metais sudaromose draudimo sutartyse su draudiku tokios sąlygos nebūdavo. Kadangi draudikas pareiškėjos neinformavo apie atsiradusį papildomos rizikos reikalavimą, draudimo išmoka dėl jos sūnaus varžybose patirtos traumos, remiantis draudimo sutartimi, turėtų būti išmokėta. Draudikas, nesutikdamas su pareiškėjos reikalavimu, teigia, kad neturi teisinio pagrindo mokėti draudimo išmoką dėl pareiškėjos nurodyto įvykio, nes trauma buvo patirta varžybų, kurias organizavo sporto šakos federacija, metu. Draudikas pabrėžė, kad, remiantis Draudimo taisyklėmis, šis įvykis laikomas nedraudžiamuoju.

Atsižvelgiant į pareiškėjos ginčijamą draudiko priimtą sprendimą dėl atsisakymo mokėti draudimo išmoką, pažymėtina, kad Draudimo taisyklių 7.2.1 papunktyje nustatyta, kad draudikas nemoka draudimo išmokos už nelaimingus atsitikimus, kurie atsirado užsiimant nurodyta veiklos rūšimi arba kaip šios veiklos pasekmė (jei individualiose draudimo sutarties sąlygose nėra nurodyta kitaip): bet kokios sporto varžybos ar treniruotės, jei jos yra organizuojamos sporto organizacijų, sporto šakų klubų, sporto mokyklų, sporto centrų, sporto šakų federacijų, asociacijų, draugijų ir kitų kūno kultūra ir sporto veikla užsiimančių organizacijų ir institucijų, taip pat įstaigų, turinčių teisę rengti sportininkus, organizuoti sporto varžybas ir kitus sporto renginius.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtintas sutarčių laisvės principas, pagal kurį šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Svarbu pažymėti, kad draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokiose sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013). Sutarties sąlygos, kurios yra parengtos aiškiai ir suprantamai, neturi būti aiškinamos per plačiai, priešingu atveju būtų nepagrįstai išplečiami draudimo sutarties sudarymo metu prisiimti įsipareigojimai.

Nors sutarties aiškinimo tikslas – tikrosios šalių valios nustatymas – lemia, kad, esant

lingvistinės sutarties teksto reikšmės ir šalių tikrųjų ketinimų skirtumui, pirmenybę reikia teikti šalių ketinimams, kuriuos šalys, sudarydamos sutartį, turėjo omenyje, tačiau tuo atveju, kai šalių ketinimai nesutampa, didesnę reikšmę turi sutarties tekstas, todėl svarbesnė yra sutarties teksto lingvistinė analizė, nes ji gali padėti nustatyti, kurios šalies ketinimai atitinka sutarties lingvistinę prasmę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. liepos 27 d. nutartis (c.b. Nr. 3K-3-261/2009); 2012 m. balandžio 4 d. nutartis (c. b. Nr. 3K-3-146/2012)). Kilus abejonių, sutarties sąlygos turi būti aiškinamos silpnesniosios sutarties šalies naudai (CK 6.193 straipsnio 4 dalis).

Kita vertus, jei sutarties, šiuo atveju – draudimo sutarties, sąlygos, tarp jų ir nustatančios draudžiamuosius ir nedraudžiamuosius įvykius, yra pakankamai aiškiai ir suprantamai išdėstytos normalių gebėjimui žmogui, tokios sąlygos neturėtų būti aiškinamos per plačiai, t. y. išskirtinai apdraustojo arba naudos gavėjo naudai, nes taip draudikas būtų priverstas mokėti draudimo išmoką dėl rizikos, kurios nepriėmė.

Pagal nagrinėjamo ginčo kontekste aktualų Draudimo taisyklių 7.2.1 papunktį, *trauma, patirta varžybų, kurias organizavo Lietuvos futbolo federacija, metu*, laikoma nedraudžiamuoju įvykiu. Aiškinant minėtą Draudimo taisyklių papunktį, darytina išvada, kad pagal draudimo sutartį draudžiamuoju įvykiu galėtų būti laikomas sužalojimas, patirtas žaidžiant futbolą laisvalaikiu, tačiau ne sporto šakos federacijos organizuotų oficialių varžybų metu, nepaisant to, ar apdraustas asmuo yra profesionalus sportininkas, ar ne.

Vertinant pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kad ji draudiko nebuvo informuota apie tai, kad turi papildomai pasirinkti sporto riziką, jeigu nori, kad futbolą žaidžiančiam sūnui galiotų draudimo nuo nelaimingų atsitikimų apsauga, atkreiptinas dėmesys į draudiko paaiškinimus, kad sudarant draudimo sutartį, tiek pastarąją, tiek ir ankstesnes, draudikas nebuvo informuotas apie tai, kad T. B. dalyvauja Lietuvos futbolo federacijos organizuojamose varžybose ir kad yra pageidaujama, kad draudimo apsauga galiotų tokių varžybų ar treniruočių metu. Pareiškėjos teigimu, anksčiau su draudiku sudaromose sutartyse galimybės pasirinkti papildomą sporto riziką nebuvo, o atsiradus tokiai galimybei, draudikas pareiškėjos neinformavo. Pažymėtina, kad tiek pareiškėjai su draudiku sudarant draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sutartį 2013 m., tiek 2017 m. aktualioje Draudimo taisyklių redakcijoje buvo numatyta, kad draudimo apsauga negalioja sporto varžybų ar treniruočių, organizuotų oficialia sporto veikla užsiimančių institucijų, metu. Papildomai atkreiptinas dėmesys į pareiškėjos patirtį, sudarant tokio pobūdžio draudimo sutartis, nes pareiškėja prašyme nagrinėti ginčą nurodė, kad „Ergo draudime prie „papildomų sąlygų“ reikėdavo pažymėti, kad jis sportuoja“. Įvertinus pirmiau nurodytą aplinkybę, yra pagrindo teigti, kad pareiškėja supranta ir (ar) turėjo suprasti draudimo sutartinių santykių esmę bei tai, kad draudimo apsauga nėra besąlyginė, jos apimtis priklauso nuo draudimo sutarties ir Draudimo taisyklių sąlygų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, yra pagrindo teigti, kad sužalojimas, patirtas 2017 m. balandžio 21 d. vykusių futbolo varžybų, kurias organizavo Lietuvos futbolo federacija, metu, atitinka Draudimo taisyklių 7.2.1 papunktyje apibūdinto nedraudžiamąjo įvykio požymius. Be to, draudimo sutartyje nėra šalių individualiai aptartos sąlygos dėl papildomos sporto draudimo rizikos, todėl, įvertinus Draudimo taisyklių sąlygas lingvistinės analizės metodu, negalima konstatuoti, kad, sudarydamos draudimo sutartį, šalys būtų susitarusios draudžiamuoju įvykiu laikyti ir sužalojimą, patirtą oficialių Lietuvos futbolo federacijos varžybų metu.

Atsižvelgiant į tai, kad įvykis, pareiškėjos reikalaujamas pripažinti draudžiamuoju, nepriskirtinas prie draudžiamųjų, darytina išvada, kad draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką dėl apdraustojo T. B. patirto kūno sužalojimo. Remiantis nustatytais aplinkybėmis, pareiškėjos reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos A. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius